

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ)

ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА імені ЛЕСІ УКРАЇНКИ
для дорослих м. Києва
Науково – методичний відділ

Для підвищення кваліфікації
бібліотечних працівників

ПРОФЕСІОНАЛ

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Вип. 2 (2021)

КИЇВ, 2021

Вашій увазі пропонується бібліографічний бюлетень документів, опублікованих на сторінках українських фахових періодичних видань у другому півріччі 2021 року, що надійшли до науково-методичного відділу бібліотеки. Відбір документів здійснювався за критеріями актуальності, інформативності та з урахуванням практичних потреб працівників публічних бібліотек.

Документи згруповано в логічній послідовності. В розділах описи статей подаються в алфавітному порядку. Назви розділів не є сталими і в наступних випусках можуть змінюватись і доповнюватись.

Бібліографічні описи статей здійснено відповідно ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Посібник може бути корисним бібліотечним працівникам, викладачам і студентам вищих і середніх спеціальних навчальних закладів.

Відповідальна за випуск: Романюк О. І.

Укладач: Орлова Т. В.

Редактор: Трубайчук О. М.

Науково-методичний відділ

м. Київ, вул. Полтавська, 4

тел.: 486-00-85

e-mail: met.viddil@ukr.net

© Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих м. Києва

ЗМІСТ

Бібліотекознавство. Книгознавство. Розвиток бібліотечної справи	4
Історичні розвідки бібліотек	4
Видатні діячі бібліотечної справи	5
Книжкові форуми, ярмарки, конференції	5
Бібліотечний менеджмент	6
Публічні бібліотеки і реформа децентралізації	6
Сучасні бібліотеки – тенденції розвитку	7
Наукова діяльність бібліотек	7
Методична діяльність бібліотек	8
Пандемія COVID-19 : особливості діяльності бібліотек	8
Мережа бібліотек	8
Бібліотечні фонди: Формування. Облік. Збереження. Каталогізація	9
Видавнича діяльність бібліотек. Фахова періодика	10
Інформаційні технології в бібліотеках. Електронні каталоги. Кібербезпека	11
Соціокультурна діяльність бібліотек	12
Читання: підтримка та розвиток	12
Програмно-проектна діяльність бібліотек	13
У зарубіжних колег. Бібліотечна співпраця	13
Бібліотеки для молоді. Університетські бібліотеки	14

Бібліотекознавство. Книгознавство. Розвиток бібліотечної справи

Антонюк, Т. Видавнича продукція Івана Тиктора у фондах відділу зарубіжної україніки НБУВ / Т. Антонюк // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 3. – С. 99-115.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю виокремлення внеску Івана Тиктора у розвиток української видавничої справи та оприлюднення друкованої продукції з фонду відділу зарубіжної україніки НБУВ, випущеної його видавництвами.

Білик, О. Цікаві факти про бібліотеки / О. Білик // Бібліотечна планета. – 2021 – № 3. – С. 35-38.

У пропонованому інформаційному матеріалі наведено багато цікавинок про старовинні і сучасні бібліотеки України та світу.

Дзюба, О. Музичний самвидав / Олег Дзюба, Лариса Татарінова // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 7. – С. 9-12.

У статті розглянуто явище музичного самвидаву, який давав змогу радянським меломанам слухати західну музику, заборонену в СРСР.

Дояр, Л. Радянська українізація як вагомий етап мовного розвитку України / Лариса Дояр // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 7. – С. 22-28.

Метою розвідки є проведення аналізу невідомої та нині маловживаної періодики УСРР-УРСР, що була рупором більшовицької кампанії українізації та майданчиком для поширення українознавчих ідей у радянській Україні.

Клименко, О. Бібліотекознавство України : історія, методологія, наукові проєкти / О. Клименко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 2-6.

У статті висвітлено порядок, представництво та зміст доповідей Шостих бібліотекознавчих студій, присвячених пам'яті професора Михайла Семеновича Слободяника на тему «Бібліотекознавство України: історія, методологія, наукові проєкти». Онлайн-формат вкотре продемонстрував актуальність такої форми організації наукової діяльності (враховуючи географію охоплення авторитетних спікерів) та нагальну потребу бібліотечної спільноти в такого роду заходах.

Історичні розвідки бібліотек

Клименко, О. Бібліотечна мережа Національної академії наук України : становлення (1918–1940 рр.) / О. Клименко, О. Сокур // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 47-48.

Репрезентовано особливості першого етапу організації мережі бібліотек Національної академії наук України – етапу становлення, який охоплює міжвоєнний період 1918–1940 рр. Через сутність науково-організаційного забезпечення діяльності бібліотечної мережі НАН України простежено її становлення в історичному контексті.

Дмитрієва, О. «Представительство лиц, наиболее близких к украинской книге». Письменники, видавці, працівники книгарень і бібліотек у складі української комісії Харківської громадської бібліотеки (1906–1918 рр.) / О. Дмитрієва // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 41-46.

У статті наведено біографічні відомості про представників книжкової справи, які перебували у складі української комісії Харківської громадської бібліотеки упродовж 1906–1918 рр., стисло окреслено їхню професійну діяльність.

Левченко, Ю. Книжковий спецфонд як історичне явище : (основні положення статті Всеукраїнського конкурсу для молодих бібліотекарів імені Л. Б. Хавкіної (2021 р.) / Ю. Левченко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 49-51.

Спецфонди виникли в умовах радянської тоталітарної системи державного управління й були проявом цензурної політики у межах бібліотечної галузі. Вони утворювались, як окремі відділи бібліотек, де зберігалась література, що була заборонена для вільного поширення в СРСР (УРСР – як його складової) з ідеологічних та політичних мотивів.

Видатні діячі бібліотечної справи

Глибицька, С. Бібліограф-математик та поет Володимир Адольфович Станішевський – незабутня постать Центральної наукової бібліотеки Харківського університету / С. Глибицька // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 60-62.

У статті йдеться про життя та діяльність бібліографа Центральної наукової бібліотеки Харківського державного університету (нині – Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна) В. А. Станішевського.

Книжкові форуми, ярмарки, конференції

Горчинська, В. «Несумна школа в Сумах» / В. Горчинська // Бібліотечна планета. – 2021. – № 3. – С. 32-35.

У статті йдеться про роботу про роботу VIII Всеукраїнської літньої школи адвокатури для бібліотекарів «Несумна школа в Сумах» у форматі Zoom-конференції. В умовах реформування бібліотечної системи, змін, що відбуваються внаслідок запровадження реформи децентралізації, питання адвокатури бібліотек нині посідають лідерські позиції у списку першочергових завдань, які стоять перед бібліотечною спільнотою.

Здановська, В. «Бібліотека – вимір незалежності» : XII Львівський міжнародний бібліотечний форум / В. Здановська // Бібліотечна планета. – 2021. – № 4. – С. 30-34.

В інформаційному повідомленні висвітлено перебіг XII Львівського міжнародного бібліотечного форуму, який відбувся в онлайн-форматі 15–18 вересня 2021 року.

Кушук, Т. Командний успіх у стилі «Біблію» / Т. Кушук // Бібліотечна планета. – 2021. – № 3. – С. 19-21.

У статті автор ділиться власним досвідом добору людей в команду, їх мотивування і підтримки; аналізує ключові фактори успіху та дає поради щодо розробки стратегії розвитку колективу і бібліотеки в цілому.

Публічні бібліотеки і реформа децентралізації

Вилегжаніна, Т. Центри культурних послуг і публічні бібліотеки / Т. Вилегжаніна // Бібліотечна планета. – 2021. – № 3. – С. 4-6.

Навесні 2021 року в зв'язку із внесенням змін до Закону України «Про культуру» до правового поля було введено поняття «Центр культурних послуг», напрями роботи якого мають формуватися відповідно до потреб та інтересів жителів територіальної громади. Створення таких центрів – одне з пріоритетних завдань для Міністерства культури та інформаційної політики України. Втім, в Україні вже є приклади успішного функціонування центрів культурних послуг і, зокрема, бібліотек в їхній структурі.

Захарченко, М. З практики роботи публічних бібліотек Сумщини / М. Захарченко // Бібліотечна планета. – 2021. – № 3. – С. 9-13.

У статті наведено досвід діяльності бібліотек ОТГ Сумщини.

Козаченко, Г. Бібліотечна Житомирщина / Г. Козаченко // Бібліотечна планета. – 2021. – № 4. – С. 7-11.

Автор аналізує трансформаційні процеси в бібліотечній мережі Житомирщини, які відбуваються під впливом реформи децентралізації та утворення територіальних громад, наводить негативні приклади. Втім, на думку автора, є і обнадійливі тенденції – поступове зростання загальної кількості технічних засобів, незначне збільшення кількості нових надходжень до бібліотек окремих районів.

Розколупа, Н. Чи можливо зупинити закриття бібліотеки? / Н. Розколупа // Бібліотечна планета. – 2021. – № 3. – С. 7-8.

Мережа публічних бібліотек у нашій державі щороку скорочується. Почастішали випадки ліквідації чи реорганізації публічних бібліотек із порушенням норм чинного законодавства. У статті проаналізовано найчастіші порушення законодавства у процесі підготовки та прийняття рішень про ліквідацію чи реорганізацію публічної бібліотеки, а також запропоновано правові можливості оскарження та зупинення таких дій з боку органів місцевого самоврядування.

Щербан, Р. До проблеми каталогізування видань бібліотеками новостворених громад / Р. Щербан // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 24-25.

У статті висвітлюється досвід і підходи до каталогізування видань бібліотеками новостворених громад Рівненщини та акцентується увага на важливості створення еталонних бібліографічних записів видань в межах всієї України.

Сучасні бібліотеки – тенденції розвитку

Білик, О. Онлайн-репутація : що це таке і навіщо вона потрібна бібліотекам / О. Білик // Бібліотечна планета. – 2021. – № 3. – С. 15-18.

Онлайн-репутація є нематеріальним активом, втім її наявність значно підвищує цінність бібліотек, підкреслює професіоналізм бібліотекарів в епоху перенасичення інформацією, формує довіру серед реальних та потенційних користувачів, і, найголовніше, забезпечує стійку конкурентну позицію в сучасних умовах існування бібліотек. Автор аналізує особливості мови мережевого спілкування та розмірковує над тим, як побудувати мову довіри в онлайн-середовищі.

Вилегжаніна, Т. Інноваційна діяльність бібліотек : виклик часу / Т. Вилегжаніна // Бібліотечна планета. – 2021. – № 4. – С. 4-6.

У статті автор розглядає питання інновацій і псевдоінновацій, аналізує стан упровадження в бібліотеках актуальних технологічних інновацій (створення мобільних версій веб-сайтів, надання бібліотечних послуг у віддаленому режимі, формування електронних бібліотек) тощо.

Ковальська, Л. Інформаційно-аналітична діяльність сучасної бібліотеки / Л. Ковальська // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 3. – С. 12-21.

У статті розкрито зміст діяльності бібліотек в умовах цифровізації, «ковідних» змін. Розглянуто напрями інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек, наявні бібліотечні інформаційно-аналітичні продукти. Запропоновано перспективні напрями аналітичного опрацювання бібліотечних ресурсів.

Яковенко, О. Популяризація електронних книжкових виставок у системі бібліотечних наукових комунікацій : (на прикладі вітрин нових надходжень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського) / О. Яковенко, Л. Туровська // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 3. – С. 39-49.

У статті представлено об'єктивні дані бібліотечного маркетингового дослідження, спрямованого на вивчення особистої заінтересованості віддалених користувачів у розширенні спектра виставкових електронних послуг у системі бібліотечних наукових комунікацій. Проведене маркетингове дослідження допоможе фахівцям оперативно реагувати на зміни в пріоритетах споживачів інформації; відстежувати доцільність уже наявних і необхідність упровадження нових форм обслуговування; генерувати пріоритетні напрями бібліотечно-інформаційної діяльності.

Наукова діяльність бібліотек

Матвійчук, Л. Нормативно-правове забезпечення науково-інформаційної – діяльності / Л. Матвійчук // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 3. – С. 3-11.

Стаття присвячена визначенню і статусу науково-інформаційної діяльності як виду наукової роботи. Обґрунтовано актуальність порушеної теми з огляду на зростання інформаційних потоків та потреби їх систематизації, навігації для забезпечення наукової діяльності. Стаття має на меті з'ясування стану нормативно-правового регулювання науково-інформаційної діяльності.

Василенко, О. Проблеми наукової комунікації професійного середовища у бібліотекознавчих проєктах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / О. Василенко // *Бібліотечний вісник*. – 2021. – № 3. – С. 22-38.

У статті зроблено аналіз досліджень Інституту бібліотекознавства НБУВ різних аспектів розвитку наукової комунікації в бібліотечній справі України. Визначено, що це є важливим, як в історичному контексті, так і для її подальшого удосконалення в умовах цифровізації.

Методична діяльність бібліотек

Бондарчук, Я. Нотатки з блокнота методиста : (з досвіду роботи науково-методичного відділу Наукової бібліотеки Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова) / Я. Бондарчук // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. – 2021. – № 3. – С. 38-40.

У статті розглянуто важливість методичної діяльності в напрямі створення умов для реалізації професійних потреб бібліотечних фахівців, підвищення їх компетенцій в часи стрімкого технічного розвитку, впровадження інновацій та викликів сьогодення. Представлено роздуми над пошуком актуальних та цікавих ідей для організації ефективної методичної діяльності.

Пандемія COVID-19 : особливості діяльності бібліотек

Волкова, Г. Організація ефективної роботи бібліотеки для юнацтва в умовах карантинних обмежень / Ганна Волкова // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. - 2021. - № 4. - С. 21-23.

У статті розглянуто методи та засоби організації ефективної роботи бібліотеки для юнацтва в умовах карантинних обмежень з досвіду Полтавської обласної бібліотеки для юнацтва імені Олеся Гончара та надаються методичні поради щодо організації дистанційного обслуговування в бібліотеках.

Мережа бібліотек

Бездольна, Л. Спілкування – як індивідуальна форма роботи з користувачем в бібліотеках закладів вищої освіти / Любов Бездольна, Євгенія Лукшина // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. – 2021. – № 4. – С. 24-29.

У статті висвітлюється практичний досвід розширення сфери бібліотечного спілкування, яке є запорукою соціального престижу Наукової бібліотеки Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка.

Клименко, О. Бібліотечна мережа Національної академії наук України : втрати (1941–1945 рр.) / Оксана Клименко, Олена Сокур // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. – 2021. – № 4. – С. 50-52.

У статті розглянуто період німецької окупації України та представлено втрати Бібліотеки Академії наук (нині Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського), її Львівської філії (нині Львівська національна бібліотека України імені В. Стефаника) та бібліотек наукових установ.

Мацей, О. Вивчення потреб користувачів Наукової бібліотеки Хмельницького національного університету : ретроспективний погляд / О. Мацей, С. Молчанова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 7-10.

У статті йдеться про дослідження Наукової бібліотеки Хмельницького національного університету, починаючи з 90-х років минулого століття. Відображено роль та значення досліджень для виявлення об'єктивної картини діяльності бібліотеки і визначення шляхів її подальшого функціонування та розвитку. Особливу увагу приділено маркетинговим дослідженням, що дозволило бібліотеці оперативно змінювати стратегію і тактику діяльності із врахуванням змін динаміки попиту користувачів та розвитку конкурентоспроможного середовища.

Павленко, Т. Вебнавігатор фахово-орієнтованого електронного контенту як складова інформаційно-ресурсної бази університетської бібліотеки / Т. Павленко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 35-37.

Представлено досвід Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету щодо оригінальної моделі організації фахово-орієнтованого електронного контенту як вебліографічного навігаційного інструмента відкритих освітніх ресурсів з використанням джерел інституційних репозитаріїв закладів вищої освіти та наукових установ України.

Татарчук, Л. Україномовна сільськогосподарська книга у фондах ННСГБ НААН : історичний аспект / Людмила Татарчук, Ірина Бородай // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 4. – С. 6-9.

У статті висвітлено напрацювання ННСГБ НААН стосовно вивчення бібліотечних фондів щодо наявності документів сільськогосподарської тематики українською мовою та форм їх репрезентації широкому загалу користувачів з метою задоволення їхніх інформаційно-знанневих потреб. Висвітлено здобутки бібліотеки в царині популяризації української мови, книги, культури загалом.

Бібліотечні фонди: Формування. Облік. Збереження. Каталогізація

Антоненко, І. Актуальні тенденції в каталогізуванні / І. Антоненко // Бібліотечна планета. – 2021. – № 3. – С. 27-30.

У статті основну увагу зосереджено на принципових сутностях нового стандарту каталогізації RDA, новій термінології та деяких суттєвих відмінностях RDA та ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», враховуючи те, що у 2011 році IFLA прийняла новий Міжнародний стандарт бібліографічного опису. Консолідоване видання (International Standard Bibliographic Description, ISBD), яке було враховано при розробленні RDA і яке, однак, не було прийнято Україною за основу при створенні бібліографічних ресурсів у бібліотечних ІПС.

Олексів, І. Спеціалізовані бібліотечні зібрання : дефініція поняття, типологія, функції / І. Олексів // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 3. – С. 50-63.

У статті проаналізовано спеціалізовані бібліотечні. Констатується, що спеціалізовані фонди становлять зібрання документно-інформаційних ресурсів, відокремлених від загальних бібліотечних фондів через свої окремі формальні особливості, зберігаються окремо, потребують спеціального опрацювання, збереження та передбачають особливий підхід до їхнього використання дослідниками.

Соколов, В. Методи вивчення бібліотечного фонду : стан, генезис та основні поняття / Віктор Соколов // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 4. – С. 10-20.

В методичній консультації-статті охарактеризовано, переважно, класичні методи вивчення бібліотечного фонду, розкрито їх визначення та основний поняттєвий апарат. Проаналізовано формування зазначених методів у зв'язку з розвитком теорії та методології фондознавства як складової частини бібліотекознавства в умовах трансформації форм діяльності бібліотек, обумовлених появою інформаційно-цифрових технологій.

Сосова, Л. Особливості формування заголовка офіційних документів / Л. Сосова, О. Хасанова // Бібліотечна планета. – 2021. – № 4. – С. 24-27.

В інформаційному повідомленні наведено приклади формування заголовка офіційних документів (Конституції, законів, договорів, військових статутів і настанов).

Видавнича діяльність бібліотек. Фахова періодика

Солоіденко, Г. Бібліотечні довідники, путівники : досвід створення та видання / Г. Солоіденко // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 3. – С. 64-77.

У статті досліджується історія створення та особливості видання бібліотечних довідників, путівників. Характеризується структура довідників, особливості окремих видань, представлено зміни щодо їхнього наповнення. Вміщено короткі відомості про укладачів довідкових видань.

Навальська, Т. Корисний посібник для фахівців / [рецензія] Т. Навальська // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 3. – С. 116-117.

У статті автор рецензує довідник «Бібліотеки наукових установ Національної академії наук України».

Омельчук, В. Ґрунтовне історико-бібліографічне дослідження багатотиражної преси України 1917–1941 рр. : [рецензія] / В. Омельчук // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 3. – С. 118-120.

У статті автор рецензує монографію Вакульчук О. А. «Багатотиражна преса України 1917–1941 років: становлення, розвиток, контент».

Плаунова, О. Нове бібліографічне видання Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка / Плаунова О // Бібліотечна планета. – 2021. – № 4. – С. 23-24.

У статті репрезентовано бібліографічний покажчик «Видавнича діяльність Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка (1991–2020 рр.)», підготовлений до відзначення 30-ї річниці Незалежності України.

Інформаційні технології в бібліотеках. Електронні каталоги. Кібербезпека

Завгородня, В. Публічна бібліотека в мережі «Фейсбук». Бути там, де читач! / В. Завгородня // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 11-14.

Харківська обласна універсальна наукова бібліотека підготувала посібник «Бібліотека в соціальній мережі «Фейсбук» – оформлюємо сторінку бібліотеки», який містить практичні поради щодо створення сторінки бібліотеки в соціальній мережі «Фейсбук» та її подальшого оформлення і ведення.

Крупій, Г. Інформаційний кіоск – сучасний формат взаємодії з користувачами / Г. Крупій // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 23.

У статті представлено досвід використання інформаційного терміналу (кіоска) в якості бібліотечного консультанта, що значно спрощує одержання інформації читачами та надає доступ до найбільш запитуваних сервісів і послуг бібліотеки, новинної й довідкової інформації.

Сиволап, О. Використання сервісів Google для автоматизованого обліку звітних показників роботи бібліотеки / Оксана Сиволап // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 4. – С. 2-5.

У статті розглянуто досвід роботи Науково-технічної бібліотеки Одеської національної академії харчових технологій з впровадження автоматизованого обліку звітних показників роботи бібліотеки, а саме – використання сервісів Google для формування звітів у цифровому форматі.

Туровська, Л. Електронна вітрина нових надходжень до фонду Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в системі дистанційного бібліотечного обслуговування Л. Туровська // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 15-17.

Стаття визначає теоретичні, методичні та технологічні засади забезпечення якості віртуальної виставкової діяльності в системі дистанційного бібліотечного обслуговування. Віртуальна виставкова діяльність розглядається на прикладі організації електронної вітрини нових надходжень до фонду Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Чуканова, С. Життєвий цикл даних дослідження у практиці управління даними / С. Чуканова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 18-22 : схеми.

Вміння управляти інформацією та даними досліджень наразі визнані одними із необхідних для популяризації науки в громадянському суспільстві. Наразі знання циклу дослідження або ж життєвого циклу дослідницьких даних є запорукою успішного менеджменту даних, тож необхідно детально розглянути різні підходи до формування етапів цього циклу.

Ходарева, Ю. Використання соціальної мережі як каналу професійної інформації : (досвід кабінету бібліотекознавства імені Л. Б. Хавкіної) / Юліана Ходарева // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 4. – С. 36-41.

Розглянуто основні складові вебпредставництва кабінету бібліотекознавства імені Л.Б. Хавкіної, в т. ч. вебсторінка у фейсбуці як засіб для репрезентації діяльності в інтернет-середовищі, канал професійної інформації, майданчик для розвитку та самоосвіти бібліотечних фахівців, платформа для професійного спілкування. Проаналізовано динаміку розвитку вебсторінки.

Соціокультурна діяльність бібліотек

Гулик, І. Студія «Вежа» – лабораторія самореалізації студентства та центр спілкування / Інна Гулик // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 4. – С. 30-33.

У статті висвітлено форми соціокультурних заходів наукової бібліотеки, проведених зі студентами-медиками, учасниками творчої студії «Вежа», яка активно працює й розвивається на базі бібліотеки протягом 25 років.

Кірішева, О. Традиції вшанування славетних українців у Національній науковій медичній бібліотеці України/ Олена Кірішева // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 4. – С. 34-35.

У статті висвітлюються багаторічні традиції влаштування творчих вечорів з метою вшанування пам'яті видатних українців у Національній науковій медичній бібліотеці України.

Читання: підтримка та розвиток

Амельченко, Ю. Музей української книги в бібліотеці : інтеграція, прогрес, популярність / Ю. Амельченко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 30-31.

Стаття актуалізує сучасну тенденцію розвитку бібліотек як поліфункціональних закладів, доводячи, що бібліотека, в складі якої є музей, представляє ефективну модель організації сучасного простору. На прикладі діяльності Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки імені М. С. Грушевського розкривається значення цієї інтеграції у межах реалізації державних програм з популяризації мови та читання.

Ступницька, С. Велике читання на Рівненщині / С. Ступницька // Бібліотечна планета. – 2021. – № 4. – С. 16-17.

У статті репрезентовано літературний проєкт «Велике читання. Рівненщина читає „Паперові солдати” Братів Капранових». Автор ознайомлює читачів з етапами реалізації проєкту і сучасними онлайн та офлайн-форматами популяризації книги.

Програмно-проектна діяльність бібліотек

Дубова, Ю. Медіашкола Brain Park : атракціони для мозку від команди менторів Регіонального тренінгового центру Луганської ОУНБ / Ю. Дубова // Бібліотечна планета. – 2021. – № 2. – С. 6-8.

Медійна школа BrainPark створена для бібліотекарів Луганської області та має на меті сформувати у бібліотеках-учасницях творчий актив, який координує роботу з популяризації закладу в мережі; дбає про тренування та взаємозамінність працівників у період особливої завантаженості всіх відділів; володіє знаннями з інформаційної безпеки, авторського права, а також застосовувати всі ці навички при створенні власних промоційних продуктів.

Лупан, А. «Україна і ми – незалежні!» : (про онлайн-конкурс рекламних буклетів публічних бібліотек територіальних громад Чернівецької області до 30-річчя Незалежності України) / А. Лупан // Бібліотечна планета. – 2021. – № 4. – С. 18-19.

У статті репрезентовано літературний проєкт «Велике читання. Рівненщина читає “Паперові солдати” Братів Капранових». Автор ознайомлює читачів з етапами реалізації проєкту і сучасними онлайн та офлайн-форматами популяризації книги, розповідає про заохочення рівнян і підтримку проєкту.

Прокопенко, Н. Внесок публічних бібліотек України в популяризацію української мови : (напрями та форми роботи) / Н. Прокопенко, О. Зозуля // Бібліотечна планета. – 2021. – № 4. – С. 11-15.

Автори висвітлюють багатоаспектну діяльність бібліотек, спрямовану на реалізацію Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава». Зокрема проаналізовано роботу з формування фондів виданнями державною мовою, підвищення фахового рівня бібліотекарів, соціокультурні й просвітницькі заходи та проєктна діяльність бібліотек із розширення україномовного середовища населених пунктів.

Шевченко, О. На хвилях надії / О. Шевченко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2021. – № 3. – С. 32-34.

Стаття висвітлює досвід Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія у проведенні низки інформаційно-комунікативних заходів до 150-річчя від дня народження Лесі Українки.

У зарубіжних колег. Бібліотечна співпраця

Адаменко, Марина. Управління ризиками в бібліотеці : (за матеріалами закордонних інтернет-джерел) / Марина Адаменко // Бібліотечна планета. – 2021. – № 3. – С. 22-26.

Управління ризиками є невід'ємною частиною ефективного керування організацією, адже із зовнішніми та внутрішніми факторами та впливами стикаються різні за видами і значенням заклади та інституції. Дедалі більше закордонних бібліотек системно підходять до розв'язання проблем управління ризиками. І тут важливим є те, що ці заклади управляють стратегічними та операційними ризиками, аби підтримати свою суспільну цінність. Така практика може бути прикладом для наслідування українськими бібліотеками.

Богданов, Г. Основні етапи вивчення й типологізації читачів у Німеччині у ХХ-ХХІ століттях / Георгій Богданов // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 8. – С. 46-52 : табл.

Метою статті є огляд бібліотекознавчих, а також профільних соціологічних досліджень, що були проведені в Німеччині в ХХ-ХХІ ст. і пов'язані з питаннями вивчення та подальшої класифікації читачів з огляду на їх ставлення до процесів читання та використання ЗМІ.

Богданов, Г. Соціологічні дослідження з питань використання інтернету в Німеччині у ХХІ столітті / Георгій Богданов // Вісник Книжкової палати. – 2021. – № 7. – С. 45-52 : табл.

Метою статті є огляд сучасних концепцій типології мігрантів як окремої групи користувачів інтернету, розроблених у межах численних соціологічних досліджень минулих років, а також вивчення ролі інтернету в житті представників окремих хвиль іміграції, що прибули до Німеччини в ХХ-ХХІ ст., з урахуванням відповідних ознак і чинників.

Галицька, С. Формування джерельної бази українознавства : досвід бібліотеки Університету Торонто / С. Галицька // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 3. – С. 78-89.

У статті розглядається формування колекцій бібліотеки Університету Торонто, які утворюють комплексну джерельну базу для вивчення українознавчих дисциплін. Охарактеризовано колекції та бази даних, які містять інформаційні ресурси з української культури та історії. Доведено, що бібліотека Університету Торонто відіграє важливу роль у збереженні української історико-культурної спадщини, розповсюдженні знань про Україну.

Забіянов, Є. Краєзнавчий контент в е-бібліотеках США / Є. Забіянов // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 3. – С. 90-98.

Мета статті – визначити принципи, мету, цілі формування краєзнавчого контенту в електронних бібліотеках США. Розкриваються напрацювання провідних електронних бібліотек США з питань формування краєзнавчого ресурсу.

Бібліотеки для молоді. Університетські бібліотеки

Вовнюк, І. На «ТИ» з війною : (роздуми після проведення трьох Форумів військових письменників) / І. Вовнюк // Бібліотечна планета. – 2021. – № 3 – С. 13-15.

У статті йдеться про III Всеукраїнський форум військових письменників, започаткований у 2019 році Львівською обласною бібліотекою для юнацтва імені Романа Іваничука за підтримки партнерів.

Ткаченко, Н. V Всеукраїнський молодіжний бібліокараван «Читай, юність!» / Наталія Ткаченко // Бібліотечна планета. – 2021. – № 3. – С. 31-32.

У статті йдеться про перебіг V Всеукраїнського молодіжного бібліокаравану «Читай, юність!», що відбувся в Миколаєві і мав на меті підвищення інтересу до сучасної української літератури і письменників, обмін кращими ідеями і форматами популяризації читання серед молоді, посилення зацікавленості громад у бібліотеках, обговорення дієвих заходів Міністерства культури та інформаційної політики України, Українського інституту книги, Української бібліотечної асоціації з підтримки і розвитку читання.

Джерела інформації

ЖУРНАЛИ

Бібліотечна планета

Бібліотечний вісник

Бібліотечний форум: історія, теорія і практика

Вісник книжкової палати